

“Ας χτυπήσουν κι’ αυτοί μιὰ φερά με τὸ χέρι τους τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, γιὰ νὰ μὰς δείξουν τὸν ἀσύγκριτο ἔχθρό μας τὸ Δατκαλισμὸ καὶ νὰ μὰς μάθουν νὰ ἐκτιμῶμε τὸν κίνδυνο ἀπὸ τὴν κυριαρχία του στὸ σχολεῖο. Κι’ ἄς μὰς μάθουν, ὅτι ἡ σημερινὴ Ἐκπαίδευση θεμελίωσε καὶ ὑποθάλπει τὴν πολιτικὴ γιὰ τὸ καρβέλι, τῆς συναλλαγῆς καὶ τῆς ρουτίνας. Γιατί βγαίνει καὶ θὰ βγαίνει ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς γραμματισμένων, πού θὰ ζήτουν ὡς μισθωτοί, καὶ δημοκόπους φύλακες ἐξ ἐπαγγέλματος τῶν σακροσάντων, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ κάνουν καμμιά δουλιὰ.

“Ὅλλοι αὐτοὶ — πολλοὶ ἢ λίγοι — ἄς χτυπήσουν με σταθερὸ χέρι τὴν καμπάνα τοῦ ἀληθινοῦ κινδύνου, γιὰ νὰ μὰς γλυτώσουν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοὺς ἀγύρτες κμπανοκορῦστες, πού χαλοῦν ἄδικα καὶ ἀδιάκοπα τὴν ἡσυχία τοῦ κόσμου με παράλογες καὶ παράκαιρες προειδοποιήσεις φανταστικῶν κινδύνων. “Ας μὰς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὰ φαντάσματα πού μὰς ἐπιδειχνοῦν οἱ ἔλεεινοὶ σωθισταὶ τοῦ δασκαλισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ σταθερὸς πόλος, πού ὁλόγουρά του στριφογυρίζουν ὅλα τὰ κουρελιασμένα σκιαχτρα τῆς ὑστερικῆς καὶ χλωραναϊμικῆς σημερινῆς Ἑλλάδας.

“Ας μὰς ἐπιδείξουν αὐτοὶ τὴ πραγματικὴ κατάστασή μας, ὑπερνεκρώντας κάθε φυσικὴ μὲς τάση γιὰ τὰ ὄνειρά μας ἀδικαιολόγητα. Κι’ ἄς μὰς ὀδηγήσουν στὸ δρόμο τῆς σωτηρίας, πού πρέπει μόνοι μας νὰ τὴ δημιουργήσουμε, ἂν μπορεῖ ἀκόμα νὰ σωθοῦμε.....

Οἱ τελευταῖες φράσεις εἶναι αὐτὲς πού μεταχειρίστηκε ὁ Φίχτε, μιλιώντας στὴν τάξην τῶν μορφωμένων, με τὴν ἐλπίδα — καθὼς ἔλεγε — νὰ ἐννοηθεῖ ἀπ’ αὐτοὺς, ὥστε νὰ θελήσουν νὰ γίνουν οἱ σημαιοφόροι τῆς Ριζικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Μεταρρυθμίσεως, πού ἐπρότεινε στοὺς συμπατριῶτες του γιὰ μέσο σωτηρίας τῆς Γερμανικῆς πατρίδας.

Οἱ μορφωμένοι ἔκουσαν τὸ Φίχτε. Καὶ ἡ Γερμανία ἔγινε αὐτὴ πού εἶναι σήμερα. — Ἔτσι λέει ἡ Ἱστορία.

(Στ’ ἄλλο φύλλο τελιώνει)

QUO VADIS ?

“Ἡ μεσανύχτια τελετὴ ἐσοκορπίστης
Καὶ τῆς Ἀδύτης τὸ γέλιο ἀκόμα δὲν ἐφάνη
Σὰν τὸν κἀπνὸ τὸ σκότος πάει ἀγρίωντας
Πρὸς τὸ ἄφταστο τοῦ Σύμπαντος λυμάνι.

τοῦ πλημμυρίζανε τὰ στῆθια, ἐμελλε κάμποσες φερές νὰ τίς ἀπολάβη, ἐπειδὴ καὶ τὸ σάββατο, ἑπτὰ τοῦ Ἀπρίλη, πού εἴτανε ἀπὸ τὰ πιδ ἄγια τὰ μνημόσυνά του, ἡ μερομηνία τῆς παντρειᾶς, ταξιδιώθηκε νὰ σεργιανίσῃ τὴν Κατινούλα με τὰμάξι ὡς τὸ λιμάνι. Ἐκεῖνη τὴ βραδεῖά, δὲν τὸ εἶπε τῆς Κατινούλας, μὰ ὅταν τραβήχτηκε στὴν κάμερή του νὰ κοιμηθῇ, τὸν πῆραν τὰ κλάματα, ὅχι ἀπὸ λύπη, μόνο ἀπὸ τὴ χαρὰ τὴν περισσισα κ’ ἡ καρδιά του χτυποῦσε χτυποῦσε δυνατά, λὲς κ’ ἤθελε νὰ σπασῃ. Τὸν τζάκιζε τὴν κ’ ἡ χαρὰ.

Ὡς τίς δέκα τοῦ Ἀλωνάρη ἀπὸ τίς ἐντεκα τοῦ Μάρτη, ὁ Ἀντρέας, ὦρα τὴν ὦρα καὶ στιγμὴ τὴ στιγμὴ, νοσήλεψε τὴν Κατινούλα. Δὲν περιγράφονται οἱ χίλιες φροντίδες, οἱ ἀκατάπαφτες οἱ ἔνοιες. Νόμιζε πὼς ἔδλεπε ὄνειρο, γιὰτὶ ξαναζοῦσε δέφτερο χειμῶνα σὰν τὸν περασμένο στο Πάρισι, ὅταν ἀπὸ τὸ πρῶτὸ στὸ βράδι ἔτρεχε στῆς Κατινούλας, με τὴ διαφορὰ, τὴ διαφορὰ τὴ μακαρισμένη πού τὴν δὲν πολέμοῦσε νὰ τῆς βγάλῃ τὴν πνελονεφριά της, ἀφοῦ δὲν εἶχε, παρὰ τὴν ἔδλεπε πιά με τὰ σωστά της ναναβρόνη. Τὸ μόνο ζήτημα γιὰ τὴν Κατινούλα, νὰ παχαίνῃ, νὰ κάμῃ δύνμη. Ἐννοεῖται πὼς ἡ δουλειὰ δὲν πῆγαινε πάντα νερό· ὕστερις ἀπὸ τέτοιαν ἀνεμο-

Τῆς Ἄρκτου ἐκλείσανε τὰ βλέφαρα
Μηδὲ πού κράζει πιά τὸ δονίδι
Ὡς καὶ ἡ Ἀμαρτία πλέον ἐβαλάντωσε
Κι’ ἀποκοιμήθη.

Καὶ σὺ, πού πῆς, ὦ Ἀνήμπορη,
Ἀνάμεσ’ ἀπὸ τὰ κοιμάμεν’ ἄνθη;
Ἀν σὲ ταραζοῦν τὰ τρεμάμενα
Τῶν Ἦσικων σχήματα, Ἐδρυάνθη;

Ἡ Ἀγροῖά δὲν εἶσαι σὺ ἡ κακόβουλη
Καὶ μήτε καὶ ἡ Δοκούστα τῶν Ρωμαίων
Ξέρω τὴν κατάσπρη ψυχούλα σου
Σύμβολον ἄνθων τροπαίων.

Ποῦ πῆς, ὦ σχῆμα αἰθέριον,
Μ’ ἄσπερος ἀνθὸς στὴ μαύρη κόμη;
Πάνω ἀπ’ τὴν Πολιτεῖαν ὁπού ἐκοιμήθηκε
Τί νὰ γυρεῖ ἡ θλίψη ἀκόμη;

Κυτῆς στὸ βράχῳ πού πυργώνεται
Κάποιος Ἰδέας τὸ λευκὸ κάστρο,
Ποῦ στὴν ψυχὴ σου φῶς δὲν ἔριξε
Ὀὐδ’ ὅσο ἐν’ ἄστρο.

Ἀπιστῆ! ἡ Ἥσθη σὲ παράτησε
Κι’ ὄλο μακραίνει καὶ δὲ φτάνει
Καὶ τοῦ Κιντύνου πῆς τὸ σημάγτρο
Νὰ βρῆς καὶ νὰ σημάγης.

Μὰ ἡ Πολιτεία πλέον ἐπόντισε
Καὶ μέσα σου κοιμάται βουλιγαμένη
Κι’ ἔτσι κ’ ὁ Κιντύνος δὲ θ’ ἀκουστῇ
Μόνον ἐντὸς σου θ’ ἀπομένῃ.

Καὶ σὺ θὰ τρέχῃς πάντα, ὦ Ἀνήμπορη,
Ἀνάμεσ’ ἀπὸ τὰ κοιμάμεν’ ἄνθη
Γύρω ἀπ’ τῶν Ἦσικων τὰ τρεμάμενα
Τὰ σχήματα, Ἐδρυάνθη.

ΑΙΜΥΛΙΑ ΚΟΥΡΤΕΛΗ

ΕΓΓΛΕΖΙΚΟΙ ΘΥΜΟΙ

Σείστηκε πάλε καὶ τράνταξε πέρα ὡς πέρα τ’ ὄμορφο τὸ Νησί τῆς Ἀφροδίτης με τὸν Ἑγγλέζο Ἰγυπουργό. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ κ. Τσέρτσιλλ ἔδωκε ἀφορμὴ, ὥστε οἱ Κυπριῶτες νὰ διαλαλήσουν καὶ πάλι τοὺς ἐθνικοὺς τοὺς πόθους, πού με τὴν κλεισμένη εὐλάβεια στὰ φυλλοκάρδια τοὺς μέσα, κι’ ὀλοῦθε στὸ ὠραῖο Νησί, παντοῦ ὅπου πῆγε ὁ ἐπίσημος Ξένος, τίποτα δὲν εἶδε παρὰ τὴ Σημαία τὴν Ἐθνικιά, καὶ τίποτα δὲν ἔκουσ’ ἄλλο, παρὰ τὸ Ἀζήτω ἢ Ἐνωσῆ πού βροντόφωνα καὶ με θέρη ἀσυνείθιστη πιά σ’ ἑμὰς τοὺς ἐλεύθερους, τοῦ φώναξε ὁ Κυπριώτικος ὁ λαός.

ζάλη, δὲ στρώνεται ἡ θάλασσα γιαμιάς. Τὰ σφιζίμκα τοῦ στομαχοῦ τοῦ ἀφηνισμένου ἔακολουθήσανε ἀκόμη. Περισσότερο ἀπ’ ὅλα, ὁ βήχας ἀνησχοῦσε τὸν Ἀντρέα· πολλὸ δὲν ἔδωχε, δὲν ἔδωχε κάποτε ἀλάκαιρες βδομάδες· μὰ τὸ πλεμόνι δὲν ἤθελε νὰ γειάνῃ ὅπως κ’ ἂν εἶναι, τὸ πλεμόνι ἔπαθε πού ἔπαθε, φηγάθηκε λιγάκι στὴν κορρή του.

— «Κύριε Ὀλπιέρη μου, τοῦ ἔλεγε ὁ κ. Κούρης, γιὰ τὸ πλεμόνι νὰ μὴν ἰδρώτῃ τὰρτί σας· καὶ ποτέ του νὰ μὴ γειάνῃ, ἔσας νὰ μὴ σὰς μέλη· ἀκούτε με, τὸ σημαντικὸ, νῆχ’ ὄρεξη, νὰ τρώῃ!»

Ὅσο γιὰ τὴν ὄρεξη, παρὰ πονα ὁ Ἀντρέας δὲν εἶχε. Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη καὶ κάτω, ἕνα χάξι τὸ φαγί της. Τοῦ κάκου. Τῶνοιωθε, τὸ καταλάβαινε, εἴτανε κ’ ἀντιλέχο τὸ πὼς τὰ βάζαν τῆς Κατινούλας τελειώσανε ἀρετὰ πόρρε τὸ παιδί· τὰ ἱστορικά της καταντόσανε ἀπλά, καταντούσανε ἀνιστόρητα, πού νὰ πῆς δὲν εἶχες τίποτις νὰ δηγηθῆς, καὶ γιὰ τὸν ἄβρωστο μεγαλήτερη ἐφτυχία δὲν ὑπάρχει παρὰ νὰ σωπαίνῃ ὁ ἱστοριογράφος. Ὁ κ. Σεβιλὰς κουνούσε τὸ κεφάλι του κ’ ἀφτός, μ’ ἕνα χαμόγελο παραξένο. Δὲν τοῦ τόταζε βητά, σὰ νὰ μουρμούριζε ὅμως κάτι μέσ’ τὰ δόντια του, ἐνῶ τῆς τσιμποῦσε τὰ μάγουλα καὶ τὰ σιέλια, νὰ δοκιμάσῃ πᾶ-

Κι’ αὐτὰ ὅλα καλὰ βέβαια καὶ ἄγια. Μ’ ἀφοῦ ὁ Ἑγγλέζος ὁ διπλωμάτης εἶχε τὴν εὐγένεια, ἡ καλύτερα τὴν πολιτικὴ τέχνη νὰ δεχτῇ μ’ εὐχαρίστηση φαινομενικὴ ὅλες ἐκεῖνες τίς ἐθνικὲς ἐκδήλωσε, οἱ φίλοι μας οἱ Κυπριῶτες εἶχανε, νομίζουμε, χρέος νὰ σεβαστοῦνε, ἂν ὄχι τίποτε ἄλλο, αὐτὸ τουλάχιστο τῶνομά του. Μὰ οὐτ’ αὐτὸ δὲν τὸ γλύτωσε.

Ἀφοῦ τὸν τριγύρισαν με τμηκίς Ἑλληνικὲς, κ’ ἀπλώσανε ὡς ἐκεῖ κάτω τὴν Ἑλλάδα τῶν ὀνείρων μας καὶ τῶν δικῶν τους, οἱ Κυπριῶτες θελήσανε κ’ αὐτὸ τῶνομά του νὰ ἐξελληνίσουν. Κ’ ἔτσι ὁ κ. Winston Churchill σ’ ἕνα γράμμα τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, γραμμένο τ’ ἀρχαία τάχατες γλώσσα, χαιρετίζεται ὁ δύστηνος με τίς ἀμίμητες αὐτὲς δοτικὲς: «Τῷ κ. Ὀδύσσειον Σορσίλλῳ!!!

Ὁ Ἰγυπουργὸς λαβαίνοντας τὸ δασκαλικὸ γράμμα, ρώτησε, λέγοντε, σὲ ποιὸν ἐπέτελλετο τὸ ἔγγραφο, γιὰτὶ φυσικὰ δὲν μποροῦσε κάνα νὰ φανταστῇ, πὼς Σορσίλλος εἴταν ὁ ἴδιος ὁ Τσέρτσιλλ· κ’ ἀφοῦ εἶδαν κ’ ἀπέειδαν νὰ τονε πείσουν, πέταξε με θυμὸ τὸ ἔγγραφο τὸ σχολαστικὸ. κ’ εἶπε πὼς ἐπιτρέπει κάθε ἐκδήλωση λαϊκὴ, ἔστω κ’ ἐκνήτιχ τῆς Πατρίδας του, μὰ πὼς ἐννοεῖ νὰ βρασιάζῃ ψηλότερ’ ἀπὸ κάθε περιπαίζιμο τὸ τίμιον τῶνομά του.

Κι’ εἶχε, θαρροῦμε, ὅλα τοῦ κόσμου τὰ δίκια νὰ θυμώσῃ ὁ ἄνθρωπος, γιὰτὶ ἕνα οἰκογενειακὸ ὄνομα δὲ παρὰδίνετ’ ἐπιτέλους ἔτσι τὸ ἔλεος τοῦ καθε Μιστριώτη ἢ Μιστριωτάκου γιὰ νὰ ἐφαρμάσῃ ἀπάνου του τὴν προγονικὴ του σφρα.

ΧΥΔΑΙΟΜΑΝΗΣ

ΜΩΣΑΪΚΑ

D' APRES SHUMANN:

Θὰ νὰ περάσουνε καιροὶ καὶ χρόνοι—δίχως ἄλλο
Πάμπολλοι αἰῶνες—ὁ οὐρανὸς πού θὰ εἶναι σὲ μεγάλῳ
Πένθος, φορώντας μοναχὰ μαντιὰ λιλά με γύρα
Πορφύρινη, σὰ βασιλιὰς με πένθημη πορφύρα:
Μιὰ κουκουβάρια μουσικὴ θὰ πικροκλαίει ὡς πέρα
Τὰ κύματα με τοὺς ἀχοῦς τοῦ πικραμένου ἀγέρα....

Καὶ θὰ εἶναι δέλλι—κάπου ἐκεῖ θάπλωνει ἐν’ ἀκρογιάλι—
Ἐνθ’ ἀπ’ τὸν ἀέλλο τῶν χρόνωνε ἴδια, ἄφαντῃ, καὶ πάλι
Σὰν πρῶτα, θάχρωναίεται με τοῦ πλάσιν τὸ χρώμα
Τοῦ ἀνήσυχον κ’ ὀρηκτικῶν ποῖν σιστειδιάσει ἀκόμα....

Δέντρα μεγάλα, σκνθρωπά, στὴν ἀμμουδιά ἕνα θρηνο
Μέσ’ ἀπ’ τὰ φύλλα τους θὰ λέν—τί κλίμμα θὰ εἶναι κείνο!—
Τὸ μαγικὸ τοῦ τῶνομα, πού στὸ ἀκουσμά του μόνο
Γεμίζουνε ὅλα πόνο!

Καὶ θάχρουνται ἀργονίγητα πουλιὰ ξενιτεμένα,
Κύκλους σὰ ἀθήρια παίρνοντας, θυμώνας τον θλιμμένα
Καὶ σ’ ὄνομα τοῦ θάχρουνε τριγύρω του ξυανήσει
Μύρα λιπόθυμα, ἀπαλά, πού τὰ εἶχαν ἰσημονήσει
Μέσ’ τῆς Φοινίκης τοῦς ἀνθούς οἱ ἄλῶνες σφαλιωμένα!
(Μίμηση) ΠΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

λε μήπως καὶ ψέφτικο τὸ πάχος.
—«Γιατρέ, μὴ με τσιμπᾶτε τόσο καὶ πονῶ!»
—«Τὸ διαβολοκρίτσι! Φανταστῆτε νὰ μπορέσουμε κίολας νὰ τὴ χειρουργήσουμε! Ἴσως, τοῦ Ἀη Δημήτρη! Πιὸς ζέρει; Τὸ δάφνισο θέλει σάρκα. Σάρκα, σάρκα νὰ μὰς κάμῃ. Αἰ! τότες σφέρνει.»

Στὰ μπόσικα δὲ μιλοῦσε ὁ Σεβιλὰς καὶ τὸ κάτεχε ὁ Ἀντρέας. Τὴν κεριακὴ, τρεῖς τοῦ Θεριστῆ, πού βγῆκε περίπατο μαζί της καὶ πῆγανε ὡς τὴν ἄκρη τοῦ λιμανιοῦ, ὅπου εἶχε παει ὁ Ἀντρέας μοναχός του τὴν τετάρτη, ἑπτὰ τοῦ Μάρτη, ἄξαφνα, τοῦ φάνηκε τοῦ Ἀντρέα πὼς λιώνει, πὼς δὲν μπορεῖ νὰ βρασταχτῇ καὶ γιὰ νὰ τῆς δείξῃ τὴ χαρὰ του τὴν ἀέραντη, τοῦ ἤρε νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ τῆς πῆ.

—«Κατινούλα, Κατινούλα μου, σ’ ἀγαπῶ!»
Τᾶκουσε τὰ λόγια ἡ καρδιά του· δὲν τοῦ βγήκανε ὄμως ἀπὸ τὸ στόμα. Τρόμαξε. Πῆρε τὸ σαλάκι καὶ τὴν κουκούλωσε νὰ μὴν κρυώσῃ, ἐπειδὴ καὶ φύσηξε θαλασσινὸ ἀεράκι. Τόσο μόνο. Μὰ ταραχτήκε σύστηθα, καὶ συνάμα τὸν πλάκωσε λύπη βαρεία. Χωρὶς νὰ τὸ ξεδιαλύσῃ ξάστερα, κάποιον προμήνυμα θλιβερό τοῦ στριφογύριζε στὸ νοῦ· τὸ δρᾶμα, λέει, ἔλλαξε ὄψη· τὸ δρᾶμα τῆς υγείας ἔπαθε γιὰ τὴν Κατινούλα κ’ ἄρχιζε τὴν Ἀντρέα. Ἔπν’